

Щодо питання громадянської позиції актора та відтворювального матеріалу на сцені, нині ми можемо бачити більший відсоток українських п'єс та використання матеріалів українських письменників (як із попередніх сторіч, так і сучасних), що сприяє розвитку саме нашої культури.

Завдання актора — порушити ті проблеми та змусити замислитися глядача над ними, які б могли ніколи його не турбувати. Але саме через вміння передати емоційно знання історії та роману життя персонажу, а також історичних даних та ознайомлення з традиціями, артист вибудовує міцний місток від сцени до глядацького залу. А в подальшому впливає на світосприйняття глядача.

У сучасному світі, де українська культура потерпає від пригнічування та винищення, саме актор має вплив на соціальні маси. Постановки українською мовою українських митців підсилюють націю і сприяють міцному об'єднанню народу, що в подальшому формує розвиток українського театру на всесвітній театральній арені.

Отже, для формування професіональних вмінь актора потрібно застосовувати новітні технології, вибудовувати актуальну систему навчання та знаходити живі теми для постановок на сцені, водночас розвиваючи свою культуру і традиції за допомогою майстерного володіння історією та державною мовою.

А. Осінцева

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ВИКОРИСТАННЯ ДІДЖИТАЛ-ТЕХНОЛОГІЙ У СУЧАСНОМУ ТЕАТРАЛЬНОМУ МИСТЕЦТВІ

A. Osintseva

ADVANTAGES AND DISADVANTAGES OF THE USE OF DIGITAL TECHNOLOGIES IN MODERN THEATER ARTS

Розвиток кожної сфери діяльності людини стрімко збільшує темп. У XX ст. відбувались відносно повільні зміни, останнє ж десятиліття нинішнього XXI ст. знаменується щоденними змінами й появою нових технологій. Світ мистецтва — театру та естради, також трансформується, застосовує новітні засоби й технології. Діджитал-технології в деяких випадках здатні замінити елементи театральної вистави, а в іноді навпаки — доповнити та зробити виставу чи артпроект більш художньо наповненим та реалістичним. Для того щоб їх застосовувати, потрібно чітко розуміти, які є переваги та недоліки в їх використанні.

Серед найбільш поширених діджитал-технологій, що використовуються сучасними театрами, є: LED екрани, VR- і AR-технології, 3D та 2D проєкції, відеозв'язок, дрони тощо. Поміж інших, першою перевагою використання діджитал-технологій є розширення можливостей. Кожна окрема технологія здатна створити свій особливий розширений світ, доповнений світ театру. Миттєва зміна атмосфери вистави або мюзиклу можлива завдяки LED екранам. За допомогою AR-технологій, наприклад, над глядачами в повітрі можуть з'явитися привиди з «Різдвяної пісні» Чарльза Дікенса. Глядач сучасного театру зможе зануритися в атмосферу будь-якого сюжету всіма відчуттями — побачити, відчути, повірити. На відміну від класичного театру, де гра акторів та музичний супровід створюють відчуття реальності, вистава, що додатково ще використовує діджитал-технології, максимально занурює глядача у свою атмосферу.

У процесі розроблення вистави або мюзиклу важливим етапом є створення декорацій та оформлення сцени, адже від цього етапу залежить візуальна складова заходу. Крім цього, декорації та сценічне оформлення є сюжетно важливими для створення атмосфери. Але деякі із цих аспектів подекуди надто складно або неможливо втілити художникам та декораторам з наявних матеріалів, у цьому випадку в нагоді стають діджитал-технології.

Яскравим прикладом є мюзикл «Король Лев»: у багатьох країнах світу він відтворювався роками під різними назвами та в різному форматі. Частіше за все оформлення сцени було плоским зображенням позаду, зокрема з деякими імітованими деревами. Але застосувавши відеопроєкцію, вже можна побачити справжній схід сонця на початку або, якщо замінити задній фон на LED екрани, стає можливим бачити постійно мінливе, реалістичне зображення степів та рослинності савани. Якщо до цього ще додати AR-технології, то навколо глядачів справжні хижі звірі стануть наявними.

У менших масштабах діджитал-технології було застосовано у виставі Харківського МДТ. Головний режисер театру Олексій Райт для вистави “DreamWorks” використав 2D проєкцію. Зображення передавалося з достатньо потужного проєктора на спеціальну сітку. Цей ефект було використано лише у деяких сценах вистави для підсилення атмосфери та створення певної ілюзії. Технологія спрацювала належним чином, оскільки, коли на наступну сцену увімкнули світло, а глядач не побачив позаду актора екрану, це створило ілюзію іншого виміру.

Однак недоліки використання діджитал-технологій також суттєві. Передусім це висока вартість кожного приладу. Наприклад, при сценічному освітленні класичний проєктор не буде видно, для того щоб виконувати свої функції проєктор має бути достатнього потужним. Будь-яка технологія, чи це LED екрани, чи VR- і AR-прилади, має високу вартість. Цей аспект, звісно, можна вирішити, якщо знайти спонсорів.

Наступною складністю при роботі з діджитал-технологіями доречно назвати особливості в налаштуванні техніки. Адже задля якісної роботи та виконання своїх функцій кожен пристрій потрібно підготувати. Зазвичай це є важким та технічно складним процесом. Для налаштування кожного окремого пристрою потрібен спеціаліст, що має певну технічну освіту. До недоліків належить технічна можливість виходу з ладу пристроїв. Якщо несправність технології станеться під час вистави чи спектаклю, це може суттєво вплинути на якість та успіх заходу. Але цей аспект можна вирішити технічно за допомогою запобіжників або додаткового обладнання.

Отже, важливо зазначити, що попри технічні та фінансові недоліки, переваги у використанні сучасних технологій дійсно значні. Передусім це створення абсолютно унікальної атмосфери кожного заходу. Також це можливість утримання уваги глядача набагато довше, ніж у класичному театрі. Сучасність та неповторність — ось переваги використання діджитал-технологій. Вітчизняні театри, що, безумовно, стало зосереджуються на перейнятті світового досвіду, сподіваємось, зможуть вже скоро, після нашої Перемоги, втілити сміливі, сучасні, технологічні проєкти.